

80. VÝROČÍ VYPÁLENÍ
JUŘÍČKOVY USEDLOSTI
V LESKOVCI

3. DUBNA 1945

Úvodem

Následující řádky bychom chtěli věnovat památce statečných lidí, kteří nebojovali se zbraní v ruce, ale i tak každodenně riskovali životy, své i svých nejbližších. Bez nich by však partyzánský odboj nemohl existovat.

Partyzánské pomoci působili v každé z valašských obcí. Pomáhali nejen jako pozorovatelé nebo doručovatelé zpráv, ale starali se zejména o zásobování partyzánů potravinami a předměty denní potřeby. Partyzáni u nich odpočívali, léčili se u nich ranění. To vše v době, kdy zde byly umístěny protipartyzánské oddíly, Valašskem procházely německé hlídky a za pomoc partyzánům hrozily nejtěžší tresty.

Letos si připomínáme smutné 80. výročí tragických událostí v Juříčkově usedlosti v Leskovci čp. 67, mezi lidmi známější jako vypálení Juříčkova mlýna. I když bylo o této události napsáno spoustu článků, stále se ještě objevují mnohé chyby nebo omyly.

Cílem této drobné publikace je připomenout události z jara 1945 v Leskovci a osudy rodiny Juříčkovy.

Rodina Juříčková na senech. Nejstarší syn Josef na voze, Jenda vedle maminky a sestry Františky, Maruška u koní a nad ní s hráběmi Štěpánka Zgarbová roz. Masařová. Foto 1936, originál SOKA Vsetín.

Počátek Juříčků ve Snozovém údolí

První z rodu Juříčků, který se usadil ve Snozovém údolí, byl Martin Juříček, který se narodil Josefu Juříčkovi a jeho ženě Tereze, rozené Muchové, dne 11. listopadu 1854 v Leskovci čp. 61. V roce 1857 žil v malém domku společně se svými bratry Pavlem (*1848) a Janem (*1853) a s novou ženou svého otce

Annou. Později se narodili nevlastní sourozenci Veronika (*1858), Josef (*1862) a Jiří (*1867). Aby toho nebylo málo, nastěhovaly se do domku ještě tety Anna (*1810) a Kateřina (*1818). Proto se nejspíše Martin rozhodl jít za pacholka ke strýci Pavlu Muchovi do Leskovce čp. 38. U něj zůstal do 23. srpna 1881, kdy se oženil s Marinou Machálkovou z Leskovce čp. 67 a nastěhoval se k Machálkům do dřevěné chaloupky. Po smrti rodičů manželky začal v roce 1920 se svými syny Josefem a Janem stavět nové zděné stavení. Stavba byla dokončena roku 1922, dům měl půdorys 7 x 8 m, ve spodní části se nacházely chlévy a v horní části prostorná obytná místnost a velká kuchyně.

Dům rodiny Juříčkovy, na snímku je patrná tabulka s datem dokončení první přestavby domu.

Foto 1945, originál ABS Praha.

Vedle domu byla postavena dřevěná stodola a před domem, směrem k potoku, stál malý dřevník. V průběhu stavby se syn Jan 18. května 1920 oženil s Františkou Masařovou. Novomanželům se dne 20. ledna 1921 narodil syn Josef, který se bohužel nedožil ani 16 let, zemřel 26. června 1936 na tuberkulózu kloubů.

Popisný arch.

2/86
12

Číslo popisné	Číslo parcelní	Podlepis	Průmysl	Občanská služba	Průmysl	Občanská služba	Průmysl	Občanská služba	Průmysl	Občanská služba
26	12	26								
27	13	27								
28	14	28								
29	15	29								
30	16	30								
31	17	31								
32	18	32								
33	19	33								
34	20	34								
35	21	35								
36	22	36								
37	23	37								
38	24	38								
39	25	39								
40	26	40								
41	27	41								
42	28	42								
43	29	43								
44	30	44								
45	31	45								
46	32	46								
47	33	47								
48	34	48								
49	35	49								
50	36	50								
51	37	51								
52	38	52								
53	39	53								
54	40	54								
55	41	55								
56	42	56								
57	43	57								
58	44	58								
59	45	59								
60	46	60								
61	47	61								
62	48	62								
63	49	63								
64	50	64								
65	51	65								
66	52	66								
67	53	67								
68	54	68								
69	55	69								
70	56	70								
71	57	71								
72	58	72								
73	59	73								
74	60	74								
75	61	75								
76	62	76								
77	63	77								
78	64	78								
79	65	79								
80	66	80								
81	67	81								
82	68	82								
83	69	83								
84	70	84								
85	71	85								
86	72	86								
87	73	87								
88	74	88								
89	75	89								
90	76	90								
91	77	91								
92	78	92								
93	79	93								
94	80	94								
95	81	95								
96	82	96								
97	83	97								
98	84	98								
99	85	99								
100	86	100								

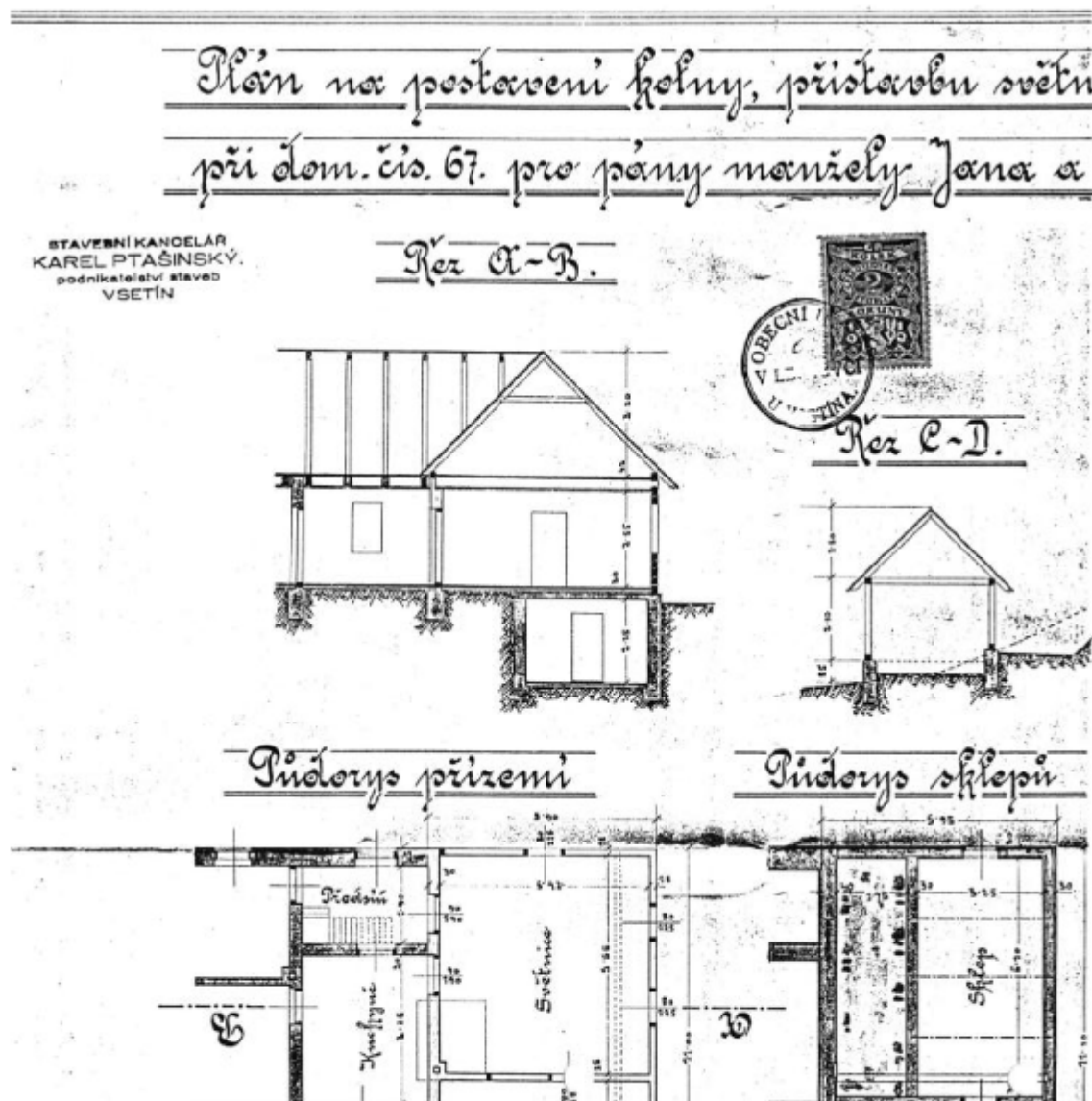
Rodina Juříčkova v operátu sčítání lidu 1921, originál SOkA Vsetín.

Možná podoba Juříčkovy usedlosti, 3D model, originál OZS sociální podnik s.r.o. Bystřice pod Hostýnem.

Jan Juříček byl i politicky angažován. Dne 16. října 1927 byl zvolen do obecního zastupitelstva za stranu malozemědělců, domkařů, živnostníků a dělníků Československé strany národně socialistické. Z této strany byl však dne 21. prosince 1930 vyloučen a následně dne 16. ledna 1931 odvolán z obecního zastupitelstva. V roce 1931 znovu kandidoval, byl zvolen a 21. ledna 1932 jmenován členem finanční komise obce Leskovec. Do činnosti komise se však příliš nezapojoval, o čemž svědčí pokuta ve výši 500 Kč (nebo měsíc vězení) za opětovné nenavštěvování finanční komise udělená Okresním úřadem ve Vsetíně.

V roce 1933 v Leskovci čp. 67 žilo devět osob, čtyři dospělí a pět dětí¹. Přestože byl dům Juříčků prostorný, rozhodl se Jan Juříček přistavět další část. Stavba byla provedena mezi lety 1934-1936, kdy Jan Juříček se svou ženou Františkou také zbudovali vodní náhon a vodní kolo pro výrobu elektřiny pro pohon žentouru, šrotovníku, mlátičky atd. K domu přistavěli velký sklep a nad ním dvě obytné místnosti, kuchyň a rozšířili stávající stodolu, ke které přistavěli kovárnu, stolárnu a dřevník. Postupně se ale dům vyprazdňoval. Koncem roku 1933 zemřeli rodiče Jana Juříčka a dne 4. července 1937 se Štěpánka provdala za Františka Zgarbu z Leskovce čp. 45.

Plán na přístavbu domu Juříčkových z roku 1936, originál Obec Leskovec.

Ve Snozovém údolí před válkou bydlely i další rodiny: Martina Juříčka v čp. 102 a Josefa Juříčka v čp. 96. Tyto rodiny ovšem nebyly v příbuzenském vztahu.

¹ Martin Juříček se ženou Marinou, Jan Juříček se ženou Františkou a dětmi Josefem, Janem, Františkou a Maruškou. Posledním dítětem byla schovanka Štěpánka Masařová, dcera Jiřího Masaře, který padl v první světové válce, a jeho ženy Aloisie roz. Rypárové. Narodila se 3. listopadu 1914 v Kunvaldu, poté bydlela v Kunině, a po smrti své matky se uchýlila ke své tetě Františce.

Začátek okupace

Od začátku okupace se Jan Juříček zapojil do odbojové činnosti. Usedlost u Juříčků se stala mezizastávkou a místem odpočinku pro několik desítek osob, které chtěly utéci z protektorátu. V této činnosti spolupracoval Jan Juříček mimo jiné s továrníkem Josefem Sousedíkem ze Vsetína, učitelem Janem Hronkem z Valašské Polanky, učitelem Jaroslavem Velikovským z Bystřice pod Hostýnem a dalšími. O této části jeho života se bohužel dochovaly jen kusé informace, většinou ve vzpomínkách jeho přeživších spolupracovníků.

Začátek budování bunkru

S nápadem postavit bunkr v usedlosti u Juříčků přišel leskovecký rodák Jan Juříčka², který pobýval v Ostravě–Hrabové, kde se seznámil s Františkem Bednářem, zvaným Malý Franta, který bohužel byl i konfidentem gestapa.³ V půli roku 1944 požádal Jana Juříčku, zda by nesehnal nějaký úkryt pro něho, jeho ženu Evu a jeho pět dětí, protože se chtěl znovu přidat na stranu odboje. Jan Juříčka se rozjel za svojí matkou Annou Juříčkovou, která mu poradila, aby se spojil s hospodářem Janem Juříčkem z čp. 67, který byl znám jako velký vlastenec. Po dohodě s manžely Juříčkovými se začal počátkem října 1944 budovat bunkr, který vznikl postavením cihlové stěny ve velkém sklepě, v části zbudované roku 1936. Takto vznikla místnost o rozměrech 2 x 3 metry. Nejnáročnější prací bylo zhotovení otvoru z chléva, kdy bylo nutno odtěžit zeminu, která se vysypávala pod stodolu. Na stavbě se podílel finančně i materiálně rovněž Josef Sousedík, který zde chtěl ukrýt svoji rodinu, kufr se svými vynálezy a uniformou z 1. světové války. Kufr byl naposledy viděn v nepoužívané obytné místnosti nad chlévem, kde s největší pravděpodobností shořel. Stavební materiál nutný pro stavbu dělicí příčky zajistil stavitel František Lukáš ze Vsetína.

Juříčkův mlýn byl díky ideální poloze v blízkosti Vsetína, s přístupem ze dvou stran, v úzkém údolí vybrán i jako budoucí hlavní štáb uvažovaného Valašského povstání. Jeho umístění korespondovalo též s blízkostí uvažovaného povstaleckého letiště na křižovatce Ústí–Janová⁴.

---

² partyzán Jan Juříčka (3. července 1899 Leskovec - 6. ledna 1982 Stará Ves nad Ondřejníkem), syn dělníka Josefa Juříčky z Půlčína a jeho ženy Anny, roz. Juřicové.

³ František Bednář, krycí jméno Malý Franta, Vašek, Pospíšil, Karpentský (4. října 1904 Brno-Chrlice – 10. dubna 1945 KT Mauthausen), syn stolařského mistra Rudolfa Bednáře s Chrlic 151 a jeho ženy Marie, roz. Fibicherové, posledně bytem Chrlice 384 – zakladatel bunkru. Jako učitel působil v Albrechticích a v Karpentné ve Slezsku. Zde v roce zakládá tzv. skupinu Slezkého odboje namířenou v té době proti polskému nacionalismu a rozpínavosti. Po Mnichovu a záboru Těšínska polskou armádou na podzim roku 1938 se vrátil na Brněnsko (do rodných Chrlic). Do odboje se znovu zapojil začátkem května roku 1939 a to v Obráně národa a v organizaci Petiční výbor Věrní zůstaneme. Organizoval a podílel se na převádění osob do zahraničí na trase přes Uherské Hradiště, Vsetín (spolupracoval s Josefem Sousedíkem), na Těšínsko, kdy byly využívány služby jeho sestry Marie. V únoru roku 1940 se dostal do pozornosti konfidenta brněnského gestapa Viktora Ryšánka (25. 12. 1902 – popraven 7. 10. 1946 v Brně – bývalého důstojníka čs. armády. Po okupaci začal pracovat jako agent gestapa pod krycím jménem Pavel Vévoda A13). Od dubna roku 1940 žil v ilegality. Zatčen 15. listopadu 1942 a vězněn do 8. prosince 1943. Poté se stal konfidentem brněnského gestapa. V prosinci 1944, na udání konfidenta Františka Šmída, že pracuje pro obě strany, byl znovu zatčen a 7. dubna 1945 odeslán s transportem KL3 z brněnských Kounicových kolejí do plynových komor v Mauthausenu. Záznam o narození v matrice kostela Zvěstování Panny Marie v Brně-Tuřanech. Záznam o svatbě v matrice Českého Těšína. František Bednář měl s manželou Evou pět dcer Evu, Zdenku, Marii, Marelu a ?, přes které ho gestapo vydíralo.

⁴ Valašské povstání organizoval se svými spolupracovníky Josef Sousedík ze Vsetína (18. prosince 1894 Vsetín - 15. prosince 1944 zastřelen při výslechu ve Vsetíně). Přípravou zamýšleného letiště u Ústí byl pověřen por. Ladislav Prokeš (17. května 1910 - 3. května 1945 zemřel ve věznicí v Platingu). Díky vyžazení ze strany Františka Bednáře (malého Franty) a pozatýkáni většiny předních představitelů Sousedíkovy organizace se povstání v zamýšlené míře neuskutečnilo.

Josef Sousedík
Originál SOKA Vsetín

František Šmíd
Originál rodina Šmídova

František Bednář
Originál SOKA Vsetín

Využití úkrytu jako lazaretu

Po zatčení Františka Bednáře a po smrti Josefa Sousedíka 15. prosince 1944 se bunkr díky okresnímu četnickému veliteli por. Rudolfu Gureckému stává útočištěm partyzánské brigády Jana Žižky. Byla zde zbudována provizorní ošetrovna s patrovou postelí, kopírovací přístroj - cyklostyl, pytle s moukou, zbraně atd. Dále zde byla přemístěna z Mynařkovy pily v Ratiboři, tajná radiostanice Glórie.

Nějaký čas se uvažovalo, že se v bunkru schovají židovští utečenci z pochodu smrti z koncentračního tábora Osvětim Erich Kulka a jeho syn Otto Kulka⁵. Těmto se podařilo utéct na ostravském nádraží a díky obětavým lidem a známým se dostali až na rodné Vsetínsko, kde se je snažili ukryt. Jedním z nich byl i vsetínský stavitel Lukáš. Protože už úkryt využívali partyzáni, bylo od tohoto úmyslu upuštěno.

Rudolf Gurecký
Originál rodina Gureckých

Erich Kulka
původně Erich Schön

František Lukáš

První informaci o úkrytu v Juříčkově mlýně sdělil brněnskému gestapáku Kernerovi samotný konfident František Bednář, z jehož iniciativy došlo koncem roku 1944 k jeho vybudování. Stalo se tak údajně v

---

⁵ Erich Kulka (18. února 1911 Vsetín – 12. července 1995 Jeruzalém) byl česko-izraelský spisovatel, historik a novinář, přeživší holokaustu (od roku 1942 do ledna 1945 byl vězněm KT Auschwitz-Birkenau (Osvětim)). Po roce 1945 zasvětil svůj život prezentaci a publikaci informací o hrůzách holokaustu druhé světové války.

únoru 1945 při tzv. vanových výsleších⁶. Po zatčení okresního četnického velitele por. Rudolfa Gureckého dne 28. března 1945, když byl vylákán do Brna na zdravotní prohlídku, se rozjela akce, na jejímž konci bylo vyvraždění rodiny Juříčkovy a smrt tří členů partyzánské brigády.

Tragický den po velikonocích

Ráno, o Velikonocích dne 2. dubna 1945, se kriminální komisař Kurt Leischke, kriminální tajemník Karl Schiefermüller, kriminální asistent Karl Wiedermerth, pomocný zaměstnanec a řidič Antonín Dorazil vypravili na služebnu gestapa ve Vsetíně, kde u jejího velitele SS-Sturmscharführera kriminálního inspektora Hanse Danzmayera proběhla velitelská porada. Zúčastnil se jí velitel 2. roty SS-Polizei Regiment 21 a velitel ZbV Kommando 31⁷ kriminální komisař Hans Schrader. Byla dohodnuta společná akce, kdy ze severu měli postupovat příslušníci Schraderova oddílu společně s 2. rotou policejního pluku SS 21⁸ a z jihu brněňští a zlíňští gestapáci. Velení nad celou akcí měl kriminální rada Hugo Römer z Brna. Večer přijel společně se svým zástupcem kriminálním komisařem Janem Kochem do Zlína a přivezli i plán úkrytu ve mlýně, který nakreslil František Bednář.

Kurt Leischke
Originál ABS Praha

Karl Schiefermüller
Originál ABS Praha

Karl Wiedermerth
Originál ABS Praha

Hans Danzmayer
Originál ABS Praha

Hans Schrader
Originál ABS Praha

Antonín Dorazil
Originál ABS Praha

⁶ Mělo se jednat o mučení - střídavé topení ve studené a teplé vodě.

⁷ ZbV Kommando 31 - Zur besonderen Wervendung Komando 31 (oddíl ke zvláštnímu použití, protipartyzánská jednotka, která už byla nasazena v Jugoslávii a Polsku).

⁸ Tento oddíl byl umístěn ve škole v Novém Hrozenkově – Vrančí. Totožnost zastřeleného německého vojáka z tohoto oddílu se nám doposud nepovedla odhalit.

V téže době se u budovy vsetínského gestapa začali soustřeďovat příslušníci oddílu ZbV Kommanda 31 z Rožnova p. R., Valašského Meziříčí, Velkých Karlovic a Hošťalkové a družstvo psovodů ze Slušovic. Před půlnocí 2. dubna vyrazila celá severní Schraderova skupina, mající kolem 40-60 mužů, na cestu. Od obce Ústí u Vsetína postupovala pěšky lesem a zabloudila. K Juříčkům je musel dovést Jan Jašek z Hovězí. Druhá, jižní skupina, asi stovka po zuby ozbrojených gestapáků z Brna, vyjela z Brna autobusy po 22. hodině večer. Po půlnoci se zastavila na gestapu ve Zlíně, kde proběhla porada o průběhu akce. Zde se k nim přidali další gestapáci a členové OrPo⁹. Odjeli do Valašské Polanky a odtud pochodovali směrem k údolí Snozové. Tuto skupinu byl nucen vést zatčený por. Gurecký, který je schválně zavedl k jinému místu, k Martincům čp. 91, které bylo od Juříčkova stavení vzdáleno cca 300 m. Nad ránem byla Juříčkova usedlost uzavřena obkličovacím řetězem stráží, kdy jižní část okruhu byla v místě Martincovy chalupy a chalupy Juříčků z čp. 102 a severní byla zbudována u domu Randusových, asi 400 metrů nad Juříckovými. Němci zaujali i pozice na svazích východně a západně od Juříckovy usedlosti, kde zalehli a připravili se k palbě.

U Martinců byl zajat pacholek Jan Lukášek, který byl nucen dovést nad dům Juříckových gestapáky z Brna a jejich komando složené ze zajatců Rudé armády a venkovní služebny - GREKO¹⁰ ze Zlína. Zde podal Römerovi Schrader hlášení, že jeho jednotky jsou taktéž na místě. To vše se odehrálo 3. dubna 1945 mezi 4. a 5. hodinou ranní.

Jan Martinec
Originál rodina Juříčkova

Josef Martinec
Originál rodina Juříčkova

Antonín Juříček
Originál rodina Juříčkova

Janu Lukáškovi bylo poté nařízeno, aby šel k domu a vyzval Juříckovy a partyzány, aby vyšli a vzdali se. Na tuto výzvu vyšla celá pětičlenná rodina Juříčků. Přítomní partyzáni proběhli kuchyní, seběhli po schodech do chléva a schovali se do bunkru. Byli to velitel ploštinského oddílu Alexandr Trofimovič Kotljarov, zvaný Saška Čornyj (střelné zranění po přestřelce v Lipině), Sergej Sorokin (jeho zranění neznáme), Oldřich Kaňok (silné nevolnosti), Vasil Fjodorovič Sapelnik (střelné zranění po přestřelce v Lipině), Konstantin Jefimovič Kalabalin (silné nevolnosti) a jejich ošetřovatel mnich Agapitus Bláha (vlastním jménem Oldřich Bláha).

Hospodář byl po dotazu, kde jsou partyzáni a jeho odpovědi, že zde nikdo není, hned bit pažbami, až byl celý zkrvavený. Vojáci ho odvedli naproti přes potok ke stromu a tam přivázali.

Mezitím příslušníci policejního pluku SS 21 vynášeli z horních světnic a z domu sousedů Machálků vše, co by se dalo sníst nebo prodat, a nakládali na žebříňák, který vytlačili ze stodoly. Stodolu z obavy před ukrytými partyzány hned zapálili, včetně zde uschovaného auta.

⁹ OrPo - Ordnungspolizei (pořádková policie).

¹⁰ GREKO - Grenzpolizei-Kommissariat (pohraniční policie).

Mezitím bylo do okna, důmyslně schovaného za fošnami dřeva, vystřeleno z pancéřové pěsti. Tímto činem bylo partyzánům jasné, že jejich úkryt je vyzrazen. Obklíčující jednotky začaly střílet do všech oken a dveří, ale přesto nikdo nevycházel. Dobytek, který chránila kamenná zeď, zůstal ušetřen, jen roční hříbě, které stálo proti dveřím, bylo zabito.

Následně byli místní obyvatelé přinuceni, aby se přes zhotovenou zeď pokusili prokopat do bunkru. Když se to Pavlu Muchovi podařilo a nahlédl dovnitř, byl někým postřelen do ruky, a proto se všichni stáhli.

Poté přivedli Jana Juříčka staršího a poslali ho do chléva, aby odtud vyvedl partyzány. Za několik málo minut vyšel se slovy: „Už idú“. Za ním vyšel Agapitus Bláha se vztyčenýma rukama. Byl hned svázán a odveden do nedalekého lesíka.

Protože nikdo dále nevycházel, byl hospodář znovu poslán do bunkru, aby přivedl další. Po jeho návratu vyběhl z úkrytu Kotljarov, byl však okamžitě zastřelen. Po něm vyběhl Sergej Sorokin, který, ještě než zemřel, stačil smrtelně zranit jednoho člena policejního pluku SS 21. Němci znovu nahnali Jana Juříčka do bunkru, aby bez meškání všechny přivedl, jinak bude popraven. On však odpověděl, že už tam nikdo není. Po těchto slovech byl nemilosrdně zastřelen.

Po jeho smrti poslali Němci do již hořícího stavení syna Janka, který odešel do bunkru a už nevyšel. Jako poslední byl poslán do stavení mnich Agapitus Bláha. Ten vytáhl z hořícího domu skoro udušeného Janka, který záhy zemřel, a Oldřicha Kaňoka, který se zastřelil pod žlabem ve chlévě. Všichni mrtví byli uloženi na betonový mostek před usedlostí. Němci je zde vyfotografovali a poté přivedli ma místo sousedy a obyvatelky domu, aby uvedli jména mrtvých. Po identifikaci těl byla Františka Juříčková se svými dcerami odvedena. Poslední výkřik Mařenky¹¹ a tři výstřely ukončily tragédii. Všechny osm mrtvých těl bylo na závěr vhozeno do hořícího domu. Tomuto hroznému činu museli přihlížet přímí sousedé Juříčkových, a to Martinovi a Machálkovi. Při zásahu byl přítomen i vrchní strážmistr Jaroslav Surovec z četnické stanice ve Valašské Polance, což byl nevlastní bratranec Františky Juříčkové. On sám byl napojen na několik ilegálních organizací i na partyzánskou brigádu.

Podle pozdějších výpovědí přímých účastníků někteří vojáci ze zasahujících jednotek mluvili lámanou češtinou.

Po odchodu zasahujících jednotek

Celou tragédii přežil mnich Agapitus Bláha a dva partyzáni, Sapelnik a Kalabalin. Oba se v nestřeženou chvíli schovali do betonového potrubí o průměru 0,5 m, které odvádělo vodu od vodního kola. Z důvodu, že celé okolí bylo hlídáno hlídkami se psy, se podařilo ukrytým partyzánům uprchnout až po cca 10-12 hodinách, a to nejdříve do Seninky k Řezníčkům, následně do Prlova k Šopům a poté do Ubla ke Kajšům. Oba dva se šťastně dočkali konce války. Sapelnik z největší pravděpodobností zemřel ve sběrném táboře v Malackách, Kalabalin chvíli žil ve Valašské Polance. Byl však vyzván k návratu do SSSR, kde jeho stopa končí. Jediný mnich Agapitus Bláha, který byl po akci v Leskovci poslán do koncentračního tábora v Mirošově, se po válce vrátil do Nemocnice milosrdných bratří ve Vizovicích, kde až do své smrti v roce 1971 působil jako správce. Se skromností sobě vlastní, nikdy o své odbojové činnosti nemluvil.

Dne 2. srpna 1945 byly sepsány úmrtní zápisy a 30. listopadu 1945 proběhlo pozůstalostní řízení vedené notářem Dr. Gustavem Žitkem. Majetek rodiny Juříčkovy byl rozdělen rovným dílem mezi Josefa

---

¹¹ Podle článku z roku 1982 přemlouvali gestapáci Mařenku, aby jim prozradila úkryt partyzánů, že jí nechají na živu. Maruška jim měla odpovědět: „Když jste zastřelili tatínka a maminku, zastřelte i mně.“ Jiné vzpomínky uvádějí, že Maruška byla jen zraněná, když byla v hozená do hořícího domu a přikryta hořícím slámkem.

Juříčka z Leskovce čp. 82 (bratr Jana Juříčka) a Františku Surovcovou z Leskovce čp. 1 (snachou Jana Juříčka).

Jan Juříček
Originál SOKA Vsetín

Františka Juříčková
Originál SOKA Vsetín

Jan Juříček ml.
Originál SOKA Vsetín

Františka Juříčková ml.
Originál SOKA Vsetín

Marie Juříčková
Originál SOKA Vsetín

Oldřich Kaňok
Originál SOKA Vsetín

Možná podobizna Alexandra Kotljarova
Originál paměť národu RF

Sergej Sorokin
Originál SOKA Vsetín

Agapitus Bláha
Originál SOKA Vsetín

Konstantin Jefimovič Kalabalin
Originál SOKA Vsetín

Pavel Mucha
Originál SOKA Vsetín

Jaroslav Surovec
Originál ABS Praha

Byli zavražděni nebo padli:

Jan Juříček, narozen 10. 2. 1895 v Leskovci

Františka Juříčková, narozena 16. 7. 1902 v Leskovci

Jan Juříček, narozen 5. 11. 1926 v Leskovci

Františka Juříčková, narozena 13. 3. 1929 v Leskovci

Marie Juříčková, narozena 10. 5. 1931 v Leskovci

Oldřich Kaňok, narozen 3. 1. 1927 ve Frýdku

Alexandr Trofimovič Kotljarov, zvaný Saška Čornyj, narozen 23. 4. 1918 v Temižbeksckaja

Sergej Sorokin, narozen 1921, asi v Moskvě

Ranění:

Pavel Mucha, narozen 19. 2. 1879 v Senince

Dům rodiny Juříčkovy po vypálení. Foto 1945, originál SOkA Vsetín.

Stále se vyskytující omyly

V některých knihách i renomovaných historiků se stále objevují chyby, vzniklé obvykle nekritickým přepisováním starších publikací či článků. Nejedná se jen o tuto tragédii. Dodnes je při líčení přepadu maďarské veterinární čety v Loučce u Vizovic zmiňován vlak, i když zmíněným místem koleje nikdy nevedly a nevedou. Stále bývá zmiňována údajná láska mezi kpt. Stěpanovem a Emilií Českovou, ze které měl vzejít potomek, i když její dítě se narodilo až 10 a půl měsíce po jeho smrti.

V literatuře o tragédii Juříčkova mlýna mnohdy nejsou správně uvedena jména účastníků a jejich data narození. Objevuje se i další oběť tragédie, kterou měl být partyzán Capelnik, zabitý v bunkru po vhození svazku granátů. Tento Capelnik je ve skutečnosti Vasil Fjodorovič Sapelnik, který se zachránil v odtokové rouři. Díky nepřesné poválečné výpovědi zajatého Agapituse Bláhy bývá také chybně uváděn jako Lavrišev, který v uvedenou dobu byl v Prlově.

Dům rodiny Juříčkovy po vypálení. Foto 1945, originál SOKA Vsetín.

Dům rodiny Juříčkovy po vypálení. Foto 1945, originál SOKA Vsetín.

Znak brigády na památníci odboje s textem 1. čs. partyzánská brigáda Jana Žižky. Foto 1975, originál SOKA Vsetín.

Název partyzánské brigády

Místní pamětníci i jejich potomci nazývají brigádu vedenou Dajanem Bajanovičem Murzinem „1. československou partyzánskou brigádou Jana Žižky“. Tento název si bez vědomí svých nadřízených zvolil nejspíše sám Murzin, když usoudil, že početní stav neodpovídá oddílu. Původní název „1. československý partyzánský oddíl Jana Žižky“ tak byl změněn patrně začátkem ledna 1945. Bohužel to bylo v době, kdy již bylo ztraceno spojení s Kyjevským ústředím, a proto nemohli partyzáni okolo Murzina vědět, že podobné jméno nese již partyzánské uskupení vedené opavským rodákem Teodorem Polou, které bojovalo v okolí Bánovců nad Bebravou¹². Tato skupina sama sebe nejčastěji nazývala „Partyzánská brigáda Jana Žižku“, v Kyjevských archivech je ale jméno „1. Чехословацкая партизанская бригада имя Яна Жижи“, česky „1. československá partyzánská brigáda Jana Žižky“. Brigáda působící na Valašsku má v Kyjevských archivech jméno „1. Моравская партизанская бригада имя Яна Жижи“, česky „1. moravská partyzánská brigáda Jana Žižky“.

Třetí, největší, nejstarší, a s nejvíce bojovými střety byla „Československá partyzánská brigáda Jana Žižky z Trocnova“. Někdy je tato brigáda nazývána také 1. československá brigáda Národně osvobozenického vojska „Jan Žižka z Trocnova“ nebo také „1. československá samostatná brigáda Jana Žižky z Trocnova“. Tato jednotka vedla partyzánský boj na území bývalé Jugoslávie. Vznikla 26. října 1943 u vesnice Bučje a skládala se ze tří praporů – 1. zcela český, 2. a 3. byly smíšené. Brigádou prošlo celkem asi 3 500 mužů a žen z řad Čechů, Slováků, Srbů, Chorvatů a příslušníků jiných národů. Padlo 700 bojovníků, raněných bylo více než 800.

---

¹² Bojovníci kolem Teodora Poly byli vysazeni jako partyzáni kolem Jána Ušiaka a Dajana Bajanoviče Murzina u Sklabině a rovněž dostali za úkol, stejně jako oni, probít se na Moravu a rozšířit zde partyzánské hnutí. Bohužel Polově jednotce se to nepodařilo, a proto zůstala bojovat na území Slovenska.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

о боевой деятельности 1-й Моравской партизанской бригады им. Ян Жижко

Командир бригады - **МУРЗИН Даян Гаянович**
Нач. штаба бригады - **НАСТЕНКО Василий Петрович**

По представленному отчету и материалам, находящимся в штабе Партизанского движения При Военном Совете 4-го Украинского фронта в августе 1944 года Украинским штабом партизанского движения сформирован отряд в составе 20 человек под командованием командира отряда - Ульяка Ивана Георгиевича, комиссара отряда - Кональчука Франца Иосифовича (турки). Начальник штаба - МУРЗИН Даян Гаянович и в этом отряде 7 августа самолетом был выброшен в тыл противника на территорию Чехословакии на базу бригады ВЕЛИЧКО в район Ружемберока с задачей выйти на Моравию для развития партизанского движения. В конце октября и в начале ноября и-ца отряд подвергался преследованиям, неоднократно выходил из окружения. 2-го ноября 1944 г. в бор-р-не Кнегине отряд был разбит, командир отряда Ульяк был забран владельцем трактора Рудольф Кубань и отправлен на лечение в Словакию после чего Ульяк в отряд не возвратился. МУРЗИН находился на лечении в Студенце, а отрядом командовал капитан М. Степанов. По прибытии после лечения начальника штаба МУРЗИНА и Д. Отряд, артиллерийской бригады и в конце декабря 1944 года была расформирована бригада в количестве 800 человек - командир бригады МУРЗИН Б. Д., комиссар - СТЕПАНОВ И. П. (погиб в бою 10.4.45 года) и начальник штаба - НАСТЕНКО В. П.

За период деятельности в тылу противника командованием бригады им. Ян Жижко с августа 1944 года по 17 мая 1945 года на территории населенного пункта в Чехословакии сформировано бригаду, она дана в расформировании. Имела в своем составе 5 батальонов общей численностью 1229 человек. Имел отряд в составе 20 человек и артиллерийской бригады в количестве 800 человек. Имел в своем составе артиллерийскую бригаду в количестве 800 человек.

Историческая справка

МУРЗИН Даян Гаянович 1921 г. рождения, татарин, кандидат в члены ВКП(б), до Отечественной войны - политрук, участник Отечественной войны с июля 1941 г. В июле 1941 г. был в окружении под г. Рига (тяжело ранен) откуда и попал в партизанский отряд. Имеет награды: ордена Красного Знамени, Красной Звезды, медали: "Партизан Отечественной войны" 1 степени и "За отвагу".

НАСТЕНКО Василий Петрович - 1921 г. рождения, член ВЛКСМ, военнослужащий, до Отечественной войны - зам командира батареи. В г. Вязьма в октябре 1941 г. попал в плен откуда

První strana poválečného hlášení Dajana Bajanoviče Murzina originál Archiv Kyjev. Zde uvedeno 1. moravská partyzánská brigáda Jana Žijky.